

ALIG VÁRTAM ŐKET

Beszélgetés Balázs-Kovács Évával, a Hunyadi János Általános Iskola új intézményvezetőjével

Az 1960-as évek elején új városrész nőtt fel a régi Hunyadi birtokon, a Hunyadváros. 1973-ban adták át első általános iskoláját, amit szintén Hunyadi Jánosról neveztek el 1985-ben, Kiss István képzőművész szomszédos Hunyadi-szobrának átadása idején. Lantos János, Terbe Dezsőné, Lengyel László és Pölös János után a 2019-20-as tanévtől kezdődően Balázs-Kovács Éva igazgatónő vette át az intézmény irányítását, aki a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen szerzett közoktatás vezetői végzettségével, szakvizsgázott pedagógusként, több éves óvónői és tanítói gyakorlattal állt a városrész legkorábbi iskolájának az élére.

- Milyen szálakkal kötődik a városrészünkhöz?

- 2010 és 15 között már eltöltöttem öt évet a Corvina intézménytársulás Jász utcai óvodájában, és egy tanéven át a Mátyás Király Általános Iskola munkáját is segítettem. Ismerem a városrész oktatási intézményeinek szereplőit, akik közül sok emberhez köt munkakapcsolatból született személyes barátság is.

- Tudvalévő, hogy ebben az iskolában nagyobb számban vannak különleges bánásmódot igénylő tanulók. Honnan szerezte az indíttatást a velük való foglalkozásra?

- Még óvónőként talákoztam egy különleges esettel. Egy másik óvodában cukorbeteg lett egy kisfiú, ezért onnan el kellett jönnie, mert az intézmény nem vállalta a betegségéhez kapcsolódó plusz terheket és felelősséget. Az volt a kérdés, hogy a mi óvodánk elvállalja-e a napközbeni inzulinadagolást, mérést és minden mást, ami otthon a szülők feladata. Én akkor szembesültem először azzal, milyen könnyen kerülhet egy ember „körön kívülre”. Láttam, milyen érzés a szülőknek, amikor a gyermeküknek egyik napról a másikra nincs helye, mert ilyen-olyan ürüggyel mindenhol kitessekelik. Természetesen kértem, hogy ez a kisfiú az én csoportomba kerülhessen. Az óvoda későbbi megszűnésével a Móra Iskolában kezdtem tanítani, ahol már szemtől szembe talákoztam a szegénységgel is. Azzal, hogy probléma lehet egy ünneplő nadrág beszerzése, vagy hogy jópáran életükben először az osztálytermünkben díszítettek fenyőfát. Nagyon jó szenzorai vannak ezeknek a gyerekeknek, és aki elfogadja őket feltétel nélkül, arra hihetetlen bizalommal tudnak tekinteni. Szakmai szempontból is nagyon sok éjszakám ráment arra, hogyan tanítsam meg őket például írni, olvasni úgy, hogy ezt a lassú és nehéz folyamatot érzelmileg egyikük se élje meg kudarcként.

- Mi lehet az oka annak, hogy a tanulási nehézségekkel küzdő tanulók iskolai életéhez könnyen hozzákapcsolódik a várhatóan felüli eredménytelenség, a másik oldalról pedig a tehetetlenség érzése?

- Az odafigyelés, meghallgatás, a nem megfelelő vagy hiányos kommunikáció. Az, hogy ezeket a gyerekeket valaki ilyen-olyan módon elmarasztalja, mindennapos, megszokott dolog az életükben. Újat az jelent, ha őket partnerszámba vevő, problémáikat feltáró és abban konkrét segítséget nyújtó hozzáállással, megértéssel, elfogadással, szeretettel, sőt ragaszkodással kifejező szavakkal közelednek feléjük. Nem túlzás, ha azt mondom, hogy ez megdöbbeníti őket, eleinte esetleg nem is tudják jól lereagálni, de egy következetes pedagógiai, emberi magatartással a feloldódás és együttműködő hozzáállás kialakítása csak idő kérdése.

- Meg lehet ezt csinálni huszonötös osztálylétszámmal?

- Nem, vagy csak nagyon-nagyon nehezen. Technikailag kell nyilván megoldani azt, hogy az órán tanítani lehessen, és az egyéb problémák átbeszélése tanórán kívülre essen, ami egyébként is személyes kommunikációt igénylő feladat. Az a célom, hogy az iskolánkban minden tekintetben rend legyen. Ezt segíti a várhatóan nálunk is majd bevezetésre kerülő Arizóna-program, amit egyelőre csak tervezünk, de máshol már eredményesen alkalmaznak. Alapelve, hogy minden tanulónak joga van a zavartalan tanuláshoz, minden tanárnak joga van a zavartalan tanításhoz, és mások jogait tiszteletben kell tartani. A gyakorlati alkalmazás legfőbb ismérve, hogy órai rendezettségénél a pedagógus átküldheti a tanulót egy külön terembe, ahol majd felkészült pedagógus foglalkozik vele. A program célja nem az, hogy kirekesszük a problémás tanulót a megszokott osztálykörnyezetéből, hanem az, hogy visszahelyezve értékes tagjává tegyük: személyes kontaktussal rávezessük arra, hogy az együttműködés olyan érték, aminek legfőbb haszonélvezője ő maga. Ez nagyon körültekintő, érzékeny, személyre szabott bánásmódot igényel. Talán azért is hiányzik a hagyományos iskolai életből, mert a napi pedagógiai munka, adminisztráció és egyéb mellett az egyéni elbeszélgetésre marad a legkevesebb idő. Márpedig enélkül nehéz átadni a diákoknak, hogy jó dolog szépen megkérni a másikat valamire, hogy fontos bocsánatot kérni, ha valakit megbántottunk stb.. Alapvető emberi értékeket jelentő dolgok mennek ki ma a divatból, amik nekem nagyon hiányoznak. Az, hogy „Kérem szépen!”, „Köszönöm szépen!”, „Légy szíves!”: nekem varázsszavak, így is tanítottam mindig a gyerekeknek. A mostani másodikosaim termében is vannak kint bölcsességeket tartalmazó kicsi almácskák, ilyenek, hogy „Közbeszólás nélkül hallgassuk meg a másikat!” vagy „Fogadjuk el a másik különbözőségét!”. Minden területen annyi szép tervem van az iskolánkban járó gyerekekkel, hogy augusztus végén az üres termeket járva már alig vártam, hogy végre találkozhatssam velük.

- A pedagógusok szakmai véleményét 2013-tól a Nemzeti Pedagógus Kar Bács-Kiskun megyei országos küldöttjeként is tolmácsolja a központi irányítás felé. Szociális érzékenységét társadalmi funkciókban végzett munkáiban is kamatoztatja. Melyek ezek, és közvetve kapcsolódnak-e az iskolai élet területéhez?

- Tagja vagyok a Városi Szociális Közalapítvány Kuratóriumának és a Kecskeméti Foglalkoztatási Nonprofit Kft. Felügyelőbizottságának. Ez a tevékenység még empatikusabbá tesz az iskolánkban is nagy számban előforduló, nehéz sorsú családok életének megértéséhez. A szociális háló működésének ismerete erősített meg az Arizóna-program bevezetésének szükségességéről is. Az ideális az lenne, ha a gyermekek környezetében lévő jelzőrendszer (iskola, gyámhivatal, gyermekjóléti szolgálatok, pszichológus, iskolaorvos, iskolarendőr stb.) gyorsan és hatékonyan tudna együttműködni egy probléma észlelésekor. Sajnos, ma minden felsorolt területen nagy a szakemberhiány, így hónapok is eltelhetnek, míg a szükséges segítségnyújtás megtörténik. A pedagógus egyéni elbeszélgetése a tanulóval egyféle híd, azonnali visszacsatolás arra, hogy a gyermek a gondjával ne érezze magát egyedül.

- Mi az igazgatói programja legfontosabb része?

- Az, hogy visszakormányozzam az iskolát arra a helyre, amire méltó. Ez nem versenyeredmények sokaságának a felmutatását jelenti, hanem megbecsültséget, a gyerekek részéről pedig azt, hogy szívesen járjanak ide iskolába. Nagyon respektálok Eötvös József gondolatát: „*Félig sem olyan fontos az, amit tanítunk gyerekeinknek, mint az, ahogyan tanítjuk*”. Nyilván ebből a pedagógiai hozzáállásból születnek a kiemelkedő eredmények is, de elsődlegesen nem ez a fontos. Pedagógiai alapelve, hogy a kis lépés is lépés. A jó munkához idő kell és türelem. Az a fontos, hogy megszülessen a tanulóknál az első kicsi sikerélmény, ami már motivál, és később magával hozza a többit.

- Mit profitálnak mindebből azok a szülők, akik nem problémás, sőt kifejezetten ügyes gyermekeket hoznak ide?

- Először is látni kellene a sajátos igényű, illetve a normál és jó képességű gyermekek arányát az iskolánkban, ami nehezen meghatározható, és folyamatosan változó adat. Befogadókörzetünk is túlnyúlik a városrész határain, mert a kistói és borbási iskola megszűnésével külterületről is sokan jelentkeznek hozzánk. Mindezekkel együtt nálunk közel sem olyan a helyzet, mint azokban az iskolákban, ahol szinte kizárólag szegregált környékről fogadják a tanulókat. Valóban nagyon oda kell figyelni az egyéni fejlesztés és felzárkóztatás szükségességére, de alapvetően a hagyományos tanulói összetételű iskolák szintjén és elvárásrendjéhez igazodva tanítunk – esélyt adva minden tanulóknak a képességeikhez mért legmagasabb szinten történő továbbtanulásra. Ráadásul már az első pár napban szembesültem azzal, hogy szép számmal vannak itt kifejezetten jó képességű gyerekek is, akiknek épp a tehetséggondozását kell jól megszerveznünk, végezniük. Itt van rögtön az iskola mazsorett csoportja egy lelkes, energikus pedagógussal az élén, de sok jó példát mondhatnék még. Szóval én nagyon látom ebben az iskolában a perspektívát.

Ami már most nagyon jó és előremutató: minden évfolyamon működünk. Az első és a harmadik évfolyamon egy osztályunk van, az összes többin pedig kettő. Fontos jövőképet adni minden nálunk tanuló diáknak. A tehetséges tanulóknak legyen választási lehetősége a gimnáziumok és szakközépiskolák között, de egy gyengébb előmenetelű tanulóból is nagyon jó szakmunkás válhat. Általában véve is jó lenne növelni a kétkezi szakmák, sok esetben hiányszakmák presztízsét a szülők és diákok előtt, mert így lesznek együttműködő partnereink. Jó érzés volt, hogy már most is sok szülő vett részt év elején az iskola kerítésének festésében és más helyreállító munkákban.

Az iskolai környezet megszépítéséhez, fejlesztéséhez, a tervezett szakkörök működtetéséhez, a tanulmányi kirándulások, színházlátogatások és más programok szervezéséhez szükséges anyagi forrásokat pályázatok révén szeretnénk megvalósítani, aminek kivitelezésében nagy segítséget ad a felsőfokú kereskedelmi menedzser végzettségem és szemléletem is.

- Hogyan azonosul vezetői elképzeléseivel a tantestület?

- Antoine de Saint-Exupéry mondta, hogy „*Ha hajót akarsz építeni, ne azzal kezd, hogy a munkásokkal fát gyűjtessz és szó nélkül kiosztod közöttük a szerszámokat, és rámutatsz a tervrajzra. Ehelyett először keltsd fel bennük az olthatatlan vágyat a végtelen tenger iránt*”. Az iskolai élet területén ezen azt értem, hogy mindannyiunk szíve rádobbanjon arra, mit jelent a szó legnemesebb értelmében szeretve tanítani a gyermekeket, úgy, mintha mindegyikük a sajátunk lenne. Már mielőtt idejöttem, hallottam, hogy a Hunyadi tantestülete nagyon összetartó, lelkes csapat. Engem is nagy szeretettel és jókedvűen fogadtak. Máig mindenben segítenek. Manapság pedagógusnak csak az megy el, aki ezt komolyan gondolja, mert ez egy nagyon nehéz szakma. Óriási szerencsém, hogy akikkel együtt kezdjük ezt a tanévet, egytől egyig kiváló szakemberek, több évtizedes szakmai múlttal, önálló elképzelésekkel és hasonló vágyakkal, mint az enyém.

Kada Erika interjúja

Megjelent a Hunyadvárosi Hírmondó 20. számában 2019. októberében